Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(повне найменування вищого навчального закладу)

Географічний факультет

Кафедра економічної географії та екологічного менеджменту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан географічного факультету

доц. Мирослав ЗАЯЧУК
"31" серпня 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

ЛІДЕРСТВО ТА ОСНОВИ ПАРТНЕРСЬКОЇ ВЗАЄМОДІЇ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

вибіркова

Освітньо-професійна програма: «Середня освіта (Географія)»

Спеціальність: А Освіта

Галузь знань: А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Факультет / навчально-науковий інститут географічний

Мова навчання: українська

Чернівці 2026 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Лідерство та основи партнерської взаємодії в освітньому процесі» складена відповідно до вимог її змісту та відповідає «Освітньо-професійній програмі підготовки магістра» за спеціальністю А Освіта, галузі знань А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями) затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Протокол № 5 від «28» квітня 2025 року).

Розробник: Ємчук Тетяна Володимирівна к.геогр.н., асистент кафедри економічної географії та екологічного менеджменту

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Викладач, що забезпечує читання даної навчальної дисципліни: Ємчук Тетяна Володимирівна к.геогр.н., асистент кафедри економічної географії та екологічного менеджменту
(ПІП, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Затверджено на засіданні кафедри економічної географії та екологічного менеджменту

Протокол № 1 від "28" серпня 2026 року

Завідувач кафедри економічної географії та екологічного менеджменту _____ Валерій РУДЕНКО

Схвалено методичною радою факультету

Протокол № 1 від "31" серпня 2026 року

Голова навчально-методичної ради
географічного факультету _____ _____ Наталя АНДРУСЯК

♥ Чернівецький національний університет, 2026 рік
♥ Ємчук Т.В., 2026 рік

Мета навчальної дисципліни – є формування уявлень здобувачів вищої освіти про лідерство та партнерські відносини та оволодіння основними аспектами соціального лідерства та основ педагогіки партнерства як ключового компоненту формули Нової української школи та оволодіння основними напрямами педагогічної взаємодії.

Результати навчання: вивчення курсу надасть можливість здобувачам **ознайомитись з термінологічним апаратом лідерства;** з науковими доробками вітчизняних та зарубіжних вчених в сфері лідерства та партнерських відносин; **знати і розуміти основні стилі лідерської поведінки,** типи та способи реалізації лідерського потенціалу особистості**; розкрити зміст основ педагогіки партнерства як ключового компоненту освітньої діяльності.**

Загальні компетенції

ЗК 7. Здатність до міжособистісної взаємодії та уміння працювати у колективі та команді.

Фахові компетенції

ФК 6. Уміння застосовувати методи діагностування досягнень учнів, здійснювати педагогічний супровід процесів соціалізації та професійного самовизначення учнів, підготовки їх до свідомого вибору життєвого шляху

Програмні результати навчання:

ПРН 6. Працювати у колективі та команді і налагоджувати міжособистісну взаємодію.

ПРН 14. Застосовувати методи діагностування досягнень учнів, здійснювати педагогічний супровід процесів соціалізації та професійного самовизначення учнів, підготовки їх до свідомого вибору життєвого шляху.

Опис навчальної дисципліни
Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	6-й	11	3	90	15	15	-	-	60	-	залік
Заочна	6-й	11	3	90	4	4	-	-	82	-	залік

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Змістовий модуль 1. Теорія і практика лідерства в освіті												
Тема 1. Лідерство в культурі педагогічного менеджменту	12	2	2	-	-	8	14	2	2	-	-	10
Тема 2. Сутність та феномен лідерства.	12	2	2	-	-	8	10	-	-	-	-	10
Тема 3. Лідерська етика.	12	2	2	-	-	8	10	-	-	-	-	10
Тема 4. Лідерство і команда в публічній сфері як взаємодія	11	2	2	-	-	7	10	-	-	-	-	10
Тема 5. Навички сучасного педагога у лідерській освіті	11	2	2	-	-	7	10	-	-	-	-	10
Разом за ЗМ 1	**58**	**10**	**10**	-	-	**38**	**54**	**2**	**2**	-	-	**50**

Змістовий модуль 2. Педагогіка партнерства – сучасний тип взаємодії між учасниками освітнього процесу												
Тема 6. Взаємодія учасників освітнього процесу на засадах педагогіки партнерства	11	2	2	-	-	7	15	2	2	-	-	11
Тема 7. Технології залучення батьків до освітнього процесу закладу освіти	11	2	2	-	-	7	11	-	-	-	-	11
Тема 8. Конфлікти у педагогічній взаємодії	10	1	1	-	-	8	10	-	-	-	-	10
Разом за ЗМ 2	**32**	**5**	**5**	**-**	**-**	**22**	**36**	**2**	**2**	**-**	**-**	**32**
Усього годин	**90**	**15**	**15**	**-**	**-**	**60**	**90**	**4**	**4**	**-**	**-**	**82**

Тематика лекційних занять з переліком питань

№	Назва теми з основними питаннями
1	**Тема 1. Лідерство в культурі педагогічного менеджменту** 1.До питання про цінності «лідера» 2.Формування лідера закладу загальної середньої освіти
2	**Тема 2. Сутність та феномен лідерства.** 1.Природа лідерства. 2. Стилі лідерства. 3.Характерні відмінності керівника і лідера. 4.Типові невдачі та помилки лідерів.
3	**Тема 3. Лідерська етика.** 1. Коріння етики: світська та релігійна традиції. Розвиток моралі. Етика та юридичні питання 2. Значення цінностей. Цінності і значення мужності. Чесніть як цінність лідерства. Вплив поведінки лідера на працівників. Репутація організації. Особисті цінності. 3. Етичний клімат в організації. Організаційна етика
4	**Тема 4. Лідерство і команда в публічній сфері як взаємодія** 1 Роль команди в управлінській діяльності. 2 Характеристика ролей у команді. 3 Життєвий цикл команди та стратегії діяльності лідера на його стадіях. 4 Позитивні й негативні сторони формування індивідуального «образу команди». 5 Ефективна трансформація команди в організацію.
5	**Тема 5. Навички сучасного педагога у лідерській освіті** 1. Hard та soft skills сучаного педагога 2. Метанавички як лідерський імператив 3. 5 навичок, які повинен володіти вчитель майбутнього.
6	**Тема 6. Взаємодія учасників освітнього процесу на засадах педагогіки партнерства** 1.Педагогіка партнерства у «Новій українській школі» 2. Педагогіка партнерства: аналіз зарубіжного досвіду
7	**Тема 7. Технології залучення батьків до освітнього процесу закладу освіти** 1. Формальне й неформальне спілкування з батьками 2. Батьківські збори, індивідуальні зустрічі з батьками та інше 3. Переваги співпраці вчителя і батьків
8	**Тема 8. Конфлікти у педагогічній взаємодії** 1. Види конфліктів, їх причини. Шляхи урегулювання конфліктних ситуацій

Тематика практичних занять з переліком питань

№ з/п	Назва теми
1	**Тема. Вступ до теорії і практики формування лідера** ***Завдання 1***. Еволюція визначення лідера. Користуючись рекомендованими джерелами та доступною Вам науковою літературою, присвяченою проблемам лідерства, знайдіть визначення лідерства, що відносяться до різних проміжків часу та визначте авторів цих визначень. На основі проведеної роботи заповніть таблицю. ***Завдання 2***. Спробуйте сформулювати власне визначення лідерства ***Завдання 3.*** Особистість лідера Подумайте, якими рисами має володіти справжній лідер (наведіть хоча б 10 рис), запишіть їх в стовбець шаблону «риси лідера». Згадайте людину, яка, на Вашу думку є справжнім втіленням лідера. У другому стовбці шаблону оцініть за 10-бальною шкалою, на скільки у цієї людини розвинені кожна зі згаданих Вами рис. У третьому стовбці оцініть розвиненість цих рис особисто у Вас. Сформулюйте висновок, відповідаючи на такі запитання: 1. Яким має бути справжній лідер? 2. Навіщо бути лідером? 3. Які якості особистості та риси необхідно розвинути Вам особисто для того, щоб стати лідером? 4. Що необхідно для того, щоб бути успішним лідером?
2	**Тема. Стилі управління** *Питання для обговорення.* Поняття та загальна характеристика керівництва. Керівництво як об'єднувальна функція менеджменту. Основні фактори та визначальні аспекти керівництва. Основи керівництва: вплив, лідерство, влада. Адаптивне керівництво. Влада як елемент примушення. Типологія лідерів. Поняття стилю керування та континууму стилів керування. Характеристика та класифікація стилів керування. Чинники та передумови формування стилів керівництва
3	**Тема. Альтернативні класифікації стилів лідерства та їх використання** *Питання для обговорення* 1. Стилі лідерства за К. Левіним. 2. Резонансні та дисонансні стилі лідерства. Стилі лідерства за Голманом, Бояцисом та Маккі. 3. Сутність директивного, батьківського, демократичного, еталонного, наставницького та авторитетного стилів лідерства. 4. Основний стиль лідерства. 5. Форми впливу та влади. 6. Ситуаційна модель прийняття рішень Врума-Йеттона-Яго. 7. Модель ситуаційного лідерства Фідлера. 8. Ситуативна модель «шляхи – цілі» Мітчела і Хауса. 9. Теорія життєвого циклу Херсі і Бланшара.
4	**Тема. Особливості комунікативної взаємодії в міжособистісних контактах та професійній діяльності** *Питання для обговорення* 1. Мова як засіб спілкування. 2. Специфіка мови в життєствердженні особистості. 3. Види комунікації та їх характеристика. 4. Техніка спілкування. 5. Прийоми ефективного ділового спілкування. 6. Психологічні установки в спілкуванні. 7. Психологічні тонкощі взаєморозуміння у спілкуванні.

	8. Особливості ділового спілкування. 9. Культура ділового спілкування. 10. Невербальні засоби спілкування. 11. Стилі педагогічного спілкування та їх технологічна характеристика. 12. Організація робочого простору в кабінеті керівника.
5	**Тема. Професійно-педагогічна діяльність і особистість викладача вищої школи. Студент як суб'єкт педагогічної діяльності** *Питання для обговорення і дискусії*: 1.Структура професійної діяльності викладача вищої школи 2.Педагогічний професіоналізм діяльності та професіоналізм особистості викладача вищої школи. Професійні та особистісні якості викладача. Індивідуальний стиль педагогічної діяльності та авторитет викладача. Професійні деформації у педагогічній діяльності. 3.Педагогічна культура викладача закладу вищої освіти. Завдання для самостійної роботи студента: 1) Визначити критерії та рівні готовності викладача до педагогічної діяльності. 2) Підготувати есе на тему: «Школа мого професійного становлення: студент-вчитель-викладач». Перед написанням есе проаналізуйте причину вибору Вами фаху пов'язаного із педагогічною діяльністю. За наявності досвіду праці (педагогічної практики) у педагогічному закладі сформулюйте усі «за» і «проти» щодо даного вибору. Змоделюйте свій образ викладача вищої школи. У чому особливість професійної діяльності викладача гуманітарних дисциплін (педагогічних)? Охарактеризуйте сучасну систему підготовки педагогів(відповідно до Вашої спеціальності). Які б зміни Ви запропонували, відповідно до сучасної моделі педагога? У есе має бути аргументовано висвітлено динаміку особистісних змін у процесі професійного становлення Вас як педагога. Вимоги до оформлення: обсяг 3-4 стор.; формат А 4; Times New Roman; 14 пт; міжрядк. інтерн. – 1, 5; підписано автором; вкладено в окремий файл.
6	**Тема. Особливості побудови педагогічної взаємодії у вищій школі. Педагогічне спілкування як взаємодія. Психологічний аналіз конфліктів у педагогічній взаємодії** *Питання для обговорення і дискусії*: 1. Характеристика поняття «педагогічна взаємодія». Способи та стилі педагогічної взаємодії. Особливості педагогічної взаємодії у дистанційній формі навчання. 2. Педагогічне спілкування як діалог. Функції, структура та стилі педагогічного спілкування. 3. Особливості конфліктів у педагогічній взаємодії. Види і причини виникнення конфліктів у педагогічній взаємодії викладача із студентами. 4. Культура зовнішнього вигляду педагога. 5. Типологія конфліктів та причини їх виникнення. 6. Вирішення конфліктної ситуації: прямий шлях ліквідації наслідків конфлікту, непрямий шлях ліквідації наслідків конфлікту. 7. Стилі виходу із конфліктних ситуацій. 8. Управління конфліктом. Можливості уникнення конфлікту. Завдання для самостійної роботи студента: 1) Розробити список рекомендацій педагогу щодо організації особистісно зорієнтованого спілкування з студентами. 2) Підготувати дослідження на тему: «Психологічний аналіз педагогічного конфлікту». Пригадайте з власного досвіду та проаналізуйте педагогічний конфлікт «викладач-студент» учасником чи спостерігачем якого Ви були у період навчання в університеті. Опишіть його. Визначте причини його виникнення. Чи була правильно підібрана стратегія поведінки для його вирішення? Як би Ви вчинили на місці викладача? Вимоги до оформлення: обсяг 3 стор.; формат А 4; Times New Roman; 14 пт; міжрядк. інтерн. – 1, 5; підписано автором; вкладено в окремий файл.
7	**Тема. Професійно-педагогічна діяльність відомих педагогів України та світу** Завдання: проаналізувати життя та педагогічну діяльність, методи навчання, виховання та трактування відомих педагогів України та світу (за бажанням зробити презентацію). 1. Антон Семенович Макаренко

	2. Василь Олександрович Сухомлинський 3. Григорій Савич Сковорода 4. Коменський Ян Амос 5. Софія Федорівна Русова 6. Костянтин Дмитрович Ушинський 7. Януш Корчак 8. Йоганн Генріх Песталоцці 9. Шарль-Мішель де Л'епе 10. Христина Данилівна Алчевська 11. Іван Гурович Ткаченко 12. Шалва Амонашвілі
8	**Тема. Педагогіка партнерства - сучасний тип взаємодії між учасниками освітнього процесу** *Питання для обговорення* 1. Педагогіка партнерства – ключовий компонент НУШ 2. Взаємодія учасників освітнього процесу на засадах педагогіки партнерства 3. Основні вимоги та правила організації партнерства школи і сім'ї. 4. Технології залучення батьків до освітнього процесу закладу освіти. 5. Упровадження технології проектування моделі партнерської взаємодії з сім'єю. 6. Педагогіка партнерства у різних країнах. 7. Партнерство у школі: у чому секрет Практичне завдання: 1. Скласти перелік та опрацювати необхідні нормативно-правові документи, які регулюють організацію партнерської взаємодії вчителя початкових класів з учнями і батьками. 2. Підготувати інформацію про особливості організації партнерської взаємодії вчителя ЗЗСО з батьками на прикладі конкретного навчального закладу. 3. Ознайомитися з методичним матеріалом з проблеми організації партнерської взаємодії вчителя ЗЗСО на платформі EdEra, naurok, vseosvita тощо і підготувати аналітичний звіт. 4. Підготувати повідомлення про особливості організації психолого-педагогічного супроводу школяра з особливими освітніми потребами. 5. Підготувати повідомлення про організацію взаємодії вчителя з батьками у зарубіжних країнах (на вибір)

Завдання для самостійної робота студентів

№ з/п	Назва теми	**Кількість годин**
1	Лідерство у сфері вищої освіти	8
2	Лідерство і комунікації	8
3	Імідж лідера і його сприйняття	8
4	Формування командного лідерства в університеті	7
5	Від керівника до лідера: практичні поради для директорів шкіл та керівників відділів освіти	7
6	Лідерство в загальній середній освіті: актуальність, сутність, складники	7
7	Особистісні та ділові якості лідерів.	7
8	Традиційне лідерство в історії розвитку суспільства.	8
	Всього	60

*Питання, винесені на самостійне опрацювання, розглядаються на практичних заняттях. Бали за самостійну роботу входять до балів за практичну роботу по окремому навчальному елементу.

Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни «Лідерство та основи партнерської взаємодії» застосовуються різноманітні методи навчання, спрямовані на формування у здобувачів вищої освіти лідерського потенціалу, навичок ефективної комунікації, командного управління, розв'язання конфліктів та побудови стійких партнерських відносин у сучасному професійному середовищі. Основні методи навчання включають:

- Інтерактивні лекції з елементами проблемного викладу – забезпечують засвоєння теоретичних засад лідерства, стилів управління, етики взаємодії та психологічних аспектів партнерства шляхом залучення здобувачів до обговорення кейсів і відкритих питань безпосередньо під час викладення матеріалу.
- Аналіз ситуацій (Case-study) – передбачає опрацювання реальних і змодельованих управлінських ситуацій, вивчення успішного та деструктивного досвіду лідерства й партнерства у бізнесі, громадському секторі та командній роботі для ухвалення ефективних рішень.
- Симуляційні вправи та рольові ігри – спрямовані на практичне відпрацювання навичок ведення переговорів, делегування повноважень, переконання, самопрезентації, а також управління конфліктами в команді у безпечному навчальному середовищі.
- Групова та проєктна діяльність (Problem-based learning) – передбачає виконання спільних завдань і розробку командних проєктів, що сприяє розподілу рольових функцій, формуванню довіри, розвитку відповідальності за спільний результат та навичок крос-функціонального партнерства.
- Мозковий штурм та фасилітовані дискусії – використовуються для генерації ідей, спільного пошуку нестандартних рішень, розвитку критичного та системного мислення, а також формування культури конструктивного діалогу й аргументації власних позицій.
- Метод рефлексії та самооцінювання – включає роботу з психометричними тестами, опитувальниками оцінки лідерських якостей, ведення щоденників саморозвитку та аналіз зворотного зв'язку (Feedback 360°), що дозволяє усвідомити власні сильні сторони та зони зростання як лідера.

Система контролю та оцінювання

1. Контроль засвоєння лекційного і самостійно опрацьованого теоретичного матеріалу здійснюється на основі ***усної співбесіди, оцінювання письмового виконання завдань, тестувань.***

2. Контроль засвоєння знань та набуття умінь і навичок при виконанні практичних робіт здійснюється шляхом ***їх поточної перевірки й оцінювання***.

3. Матеріал для ***самостійної роботи студентів***, який передбачений в темі практичного заняття одночасно із аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті.

Формою поточного контролю являється усний контроль, а саме: фронтальне, індивідуальне опитування; письмовий контроль: тестування.

Електронний контроль виконання завдань з курсу «Лідерство та основи партнерської взаємодії в освітньому процесі», представлений на електронній платформі https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=4591

Формою підсумкового контролю – є залік.

Критерії оцінювання поточного та підсумкового контролю

Кількість балів за кожний навчальний елемент виводиться із суми поточних видів контролю (опитування, тестування, розв’язанні практичних завдань, виконанні завдань самостійного опрацювання). Кількість балів за змістовний модуль дорівнює сумі балів, отриманих за навчальні елементи даного модуля. Максимальна кількість балів складає: за 1 модуль – 35 балів (30 балів за участь у практичних заняттях, з яких 5 балів – самостійна робота; 5 балів – контрольна робота); 2 модуль – 25 балів (20 балів за участь у практичних заняттях, з яких 5 балів – самостійна робота; 5 балів – контрольна робота).

Семестровий (підсумковий) контроль проводиться у формі заліку з врахуванням балів (оцінок) отриманих за два модулі. Залік проводиться в усній формі. Загальна сума балів, яку може отримати студент – 40 балів.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота										Залік	Сума
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль № 2						
Т1	Т2	Т3	Т4	МКР1	Т5	Т6	Т7	Т8	МКР2		
5	10	5	10	5	5	5	5	5	5	40	100

Т1, Т2 ... Т9 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

100-бальна шкала	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
			Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
90-100	Зараховано	Відмінно	A	відмінно
80-89		Добре	B	дуже добре
			C	добре
70-79				
60-69		Задовільно	D	задовільно
50-59			E	достатньо
35-49	Незараховано	Незадовільно	FX	(незадовільно) з можливістю повторного складання
1-34			F	(незадовільно) з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

Перелік завдань та питань для самоконтролю і підсумкового контролю навчальних досягнень студентів

1. Порівняйте авторитарний стиль керівництва та педагогічне лідерство учителя на уроці географії.
2. Розкрийте шляхи формування авторитету й довіри до учителя географії серед учнів різного віку.
3. Поясніть вплив емоційного стану та настрою педагога на атмосферу в класі під час вивчення географії.
4. Обґрунтуйте значення самоаналізу власної викладацької діяльності для професійного зростання учителя як лідера.
5. Запропонуйте прийоми та методики залучення невпевнених і пасивних учнів до активної роботи на уроках географії.
6. Розкрийте сутність та принципи організації навчального партнерства між учителем і школярами.
7. Охарактеризуйте методику ефективної організації роботи учнів у парах та малих групах під час вивчення географії.
8. Опишіть етапи перетворення учнівського колективу на згуртовану команду під час виконання географічних проєктів.
9. Поясніть принцип розподілу обов'язків і ролей між учнями при виконанні практичних робіт з географії.

10. Розкрийте особливості партнерської співпраці учителя географії з батьками учнів та шкільною психологічною службою.
11. Обґрунтуйте необхідність та подайте варіанти проведення міждисциплінарних інтегрованих уроків (географія, біологія, історія, фізика).
12. Опишіть роль учителя як модератора під час проведення навчальних дискусій та дебатів на географічну тематику.
13. Охарактеризуйте методи та правила надання конструктивного зворотного зв'язку учням за виконані завдання з географії.
14. Поясніть алгоритм дій учителя географії щодо врегулювання конфліктів між учнями під час групової роботи.
15. Запропонуйте конструктивні способи розв'язання суперечливих ситуацій з учнями чи батьками стосовно оцінювання знань.
16. Розкрийте способи мотивації та залучення школярів до участі в географічних олімпіадах, конкурсах і краєзнавчих дослідженнях.
17. Поясніть особливості організації командної співпраці учнів під час проведення польових географічних спостережень і практикумів.
18. Обґрунтуйте правила забезпечення безпеки та дисципліни під час проведення навчальних екскурсій і краєзнавчо-туристських походів.
19. Опишіть методику організації спільних завдань для учнів із використанням цифрових карт та геоінформаційних сервісів.
20. Поясніть способи забезпечення інклюзивного середовища та залучення дітей з особливими освітніми потребами до вивчення географії.
21. Розкрийте особливості підтримання зв'язку з класом та збереження командного духу в умовах дистанційного навчання.
22. Охарактеризуйте шляхи співпраці учителя географії з метеостанціями, заповідниками, музеями та місцевою громадою.
23. Поясніть процес прийняття спільних рішень школярами під час аналізу екологічних проблем свого регіону.
24. Обґрунтуйте роль учителя у вихованні академічної доброчесності та чесності учнів під час виконання дослідницьких робіт.
25. Розкрийте завдання учителя географії як лідера та джерела екологічної грамотності для дітей під час надзвичайних і кризових ситуацій.

Зарахування результатів неформальної освіти

Відповідно до «Положення про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (протокол №16 від 25 листопада 2024 року) (https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/poriadok-vyznannia-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-taabo-informalnoi-osvity/) здобувачі освіти мають можливість на зарахування окремих видів робіт в рамках ОК на основі результатів, отриманих шляхом неформальної та/або інформальної освіти.

Рекомендована література

Базова (основна)

1. Гондюл І. Лідерство як технологія управління персоналом навчального закладу. Вища освіта України. Тематичний випуск «Університет і лідерство». 2014. No 4 (додаток 1). С. 6–11.
2. Ємчук Т.В., Руденко В.П. Тюторська діяльність як запорука успіху майбутніх вчителів географії. Наукові записки. Серія : Педагогічні науки. Кропивницький : Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка, 2024. Випуск 213. С. 132 - 140. https://archer.chnu.edu.ua/handle/123456789/10078
3. Ємчук Т.В., Заячук М.Д. Особливості формування лідерських якостей у студентів географічних факультетів. Наукові записки. Серія : Педагогічні науки. Кропивницький : Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка,

2022. Випуск 207. С. 394 - 401. https://pednauk.cuspu.edu.ua/index.php/pednauk/article/view/1493/1448 https://pednauk.cuspu.edu.ua/index.php/pednauk/issue/view/30
4. Ємчук Т.В., Чубрей О.С. Формування лідерських якостей здобувачів освіти у виховному процесі закладів загальної середньої освіти. Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. Кропивницький: Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка, 2022. Випуск 206. С.121-126. https://archer.chnu.edu.ua/handle/123456789/6458
5. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 No 1556- VII. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18.
6. Іванова І. Лідерство в культурі педагогічного менеджменту. URL : http://social-science.com.ua/article/167. Стратегія реформування вищої освіти в Україні до 2020 року (проект). Київ, 2014. С. 8–28.
7. Коханова О.П. Психологія партнерської взаємодії в освіті: навч.- метод. пос. Київ : Вид-во ПП Щербатих О.В., 2011. 104 с.
8. Калашнікова С. А. Лідер в освіті. Енциклопедія освіти. АПН України ; голов. ред. В. Г. Кремень. К., 2008. С. 454.
9. Калашнікова С. А. Освітня парадигма професіоналізації управління на засадах лідерства : монографія. Київ : Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2010. 380 с.
10. Лідерство та команда в публічному управлінні : конспект лекцій. Укладачі : К. В. Таранюк, Я. В. Кобушко. Суми : Сумський державний університет, 2020. 175 с.
11. Лугова, В. М., Голубєв С.М. Основи самоменеджменту та лідерства [Електронний ресурс] : навч. посіб.; Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця. Електрон. текстові дан. (927 КБ). Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 211 с.
12. Роль університету у розвитку лідерського потенціалу суспільства: концептуальні засади / Авторський колектив: О. Аарна, Д. Гудонієне, О. Гузар та ін.; за заг. ред. С. Калашнікової. Київ : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. 100 с.
13. Сергеєва Л. М., Кондратьєва В. П., Хромей М. Я. Лідерство : навч. посібн. /за наук. ред. Л. М. Сергеєвої. Івано-Франківськ. «Лілея НВ». 2015. 296 с.
14. Унгурян І. К. Формування гуманних взаємовідносин педагога та учня як складова педагогіки партнерства нової української школи. Духовність особистості: методологія, теорія і практика. 2017. № 4 (79). С. 330-335.
15. Управлінське лідерство : виклики сьогодення : колективна монографія ; за заг. ред. В. В. Толкованова. Хмельницький : ПП Мельник А. А., 2013. 600 с

Додаткова

1. Балджи Є., Паламарчук О. Особистісний та професійний розвиток сучасного викладача-лідера. Теоретичний та науково-методичний часопис «Вища освіта України». 2017 №2.
2. Бутенко О. Г. Моральне виховання молодших школярів: педагогіка партнерства в новій українській школі / О. Г. Бутенко, О. В. Рябошапка, О. В. Воєдило. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5 : Педагогічні науки : реалії та перспективи : зб. наук. праць. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2019. Вип. 71. – С. 42-45.
3. Василенко Н. В. Педагогічні умови підготовки керівників профільної школи до соціокомунікативноїкомпетентності у системі післядипломноїосвіти. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проб- леми. 2011. Вип. 27. С. 231–236. URL: http://nbuv.gov. ua/UJRN/Sitimn_2011_27_49.
4. Емельянва Г. Соціальні компетенції лідерства: комунікативний аспект. Теоретичний та науково-методичний часопис «Вища освіта України». 2017 №2.
5. Ємчук Т.В., Заячук М.Д. Особливості формування лідерських якостей у студентів географічних факультетів. Наукові записки. Серія : Педагогічні науки. Кропивницький : Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка, 2022. Випуск 207. С. 394 - 401.
6. Ємчук Т.В., Чубрей О.С. Формування лідерських якостей здобувачів освіти у виховному процесі закладів загальної середньої освіти. Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. Кропивницький: Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені

Володимира Винниченка, 2022. Випуск 206. С.121-126.
7. Кращенко Ю. П. Виховання лідерських якостей майбутніх учителів у системі студентського самоврядування : автореф. дис. ...на здобуття наук. ступ. канд. пед. наук : 13.00.07. Полтава, 2012. 284 с.
8. Маслов В. І. Наукові основи та функції процесу управління загальноосвітніми навчальними закладами. Тернопіль : Астон, 2007. 150 с.
9. Олійник І. О. Педагогіка партнерства. Інновації в початковій освіті: проблеми, перспективи, відповіді на виклики сьогодення: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (Полтава, 23-24 травня 2018 р.) / Полтав. нац. пед. ун-т імені В.Г. Короленка. Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2018. – С. 19-22
10. Попова О. І. Професійна компетентність керівника освітньої галузі у вимірі сьогодення. Актуальні проблеми державного управління : зб. наук. праць. Харків : Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр», 2012. No 2 (42). 484 с. С. 350–358.
11. Усик В. Академічна доброчесність як основа лідерського потенціалу університету. Теоретичний та науково-методичний часопис «Вища освіта України». 2017 №2. URL : https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2018/09/conf_Elite-III_05.2017_ELITE.Education-for-Leadership_VOU_II-2017-170p.pdf
12. Черв'якова Н. Педагогіка партнерства як основа формування інноваційного освітнього середовища нової української школи. Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. 2019. № 1 (324), Ч. II. С. 287-294.
13. Яланська С. Педагогіка партнерства в авангарді суспільних змін. Витоки педагогічної майстерності. 2017, Випуск 19. С. 380-384.

Інформаційні ресурси

Академічні ресурси:

1. Репозиторій академічних статей, таких як Google Scholar (https://scholar.google.com) або ResearchGate (https://www.researchgate.net), для пошуку актуальних наукових досліджень та публікацій з курсу.

Офіційні сайти наукових і електронних бібліотек в Україні:

1. Електронна бібліотека – www.lib.com.ua
2. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського – www.nbuv.gov.ua
3. Національна парламентська бібліотека – www.alpha.rada.kiev.ua–

Політика академічної доброчесності

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні освітнього компонента регламентовано чинними документами ЧНУ:

- «Кодекс академічної доброчесності та етики Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/kodeks-akademichnoi-dobrochesnosti-ta-etyky-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-yuriia-fedkovycha/

- «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polozhennia-pro-vyiavlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha/

- «Політика використання штучного інтелекту в Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polityka-vykorystannia-shtuchnoho-intelektu-v-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha-zi-zminamy-zatverdzhenymy-vchenoiu-radoiu-chnu-imeni-yuriia-fedkovycha/

Використання здобувачами освіти інструментів штучного інтелекту (ШІ) під час виконання навчальних завдань:

- допускається за умови дотримання принципів академічної доброчесності (здобувач освіти несе відповідальність за зміст, достовірність і результати поданої роботи, а у разі використання ШІ зобов'язаний зазначити факт і спосіб його застосування);

- не допускається використання ШІ як заміни самостійного виконання завдань або з метою порушення вимог академічної доброчесності;

- додаткові обмеження чи вимоги щодо використання ШІ можуть визначатися викладачем в освітньому процесі для конкретних видів навчальної діяльності відповідно до особливостей дисципліни.